

OBDAVČITEV DOHODKOV, PREJETIH ZA RAZISKOVALNO DELO V AVSTRIJI

Pojasnilo DURS, št. 4210-30/2006, 16. 2. 2006

Zavezanec navaja, da odhaja na delo v Avstrijo za 8 mesecev. Delo je raziskovalne narave in poteka v sodelovanju z raziskovalnim institutom na Dunaju, s katerim je sklenil tudi individualno pogodbo za opravljanje raziskovalnega dela. Zanima ga, katere davčne obveznosti izhajajo iz opisanega primera. V zvezi z navedenim pojasnjujemo:

Po določbah Zakona o dohodnini – ZDoh-1 (Uradni list RS, št. 70/05 – UPB2 in 115/05) rezidenti Slovenije plačujejo dohodnino od vseh svojih dohodkov, ne glede na to, kje so doseženi. Med letom praviloma plačujejo akontacijo dohodnine, bodisi kot davčni odtegljaj bodisi kot davek, odmerjen z odločbo na podlagi napovedi. Za dohodke, prejete iz tujine, rezidenti praviloma med letom vlagajo napovedi. Navedeno izhaja tudi iz določbe drugega odstavka 267. člena Zakona o davčnem postopku – ZDavP-1 (Uradni list RS, št. 25/05 – UPB1, 96/05 – ZRTVS-1, 100/05 – odl. US in 109/05), ki določa: če dohodek iz zaposlitve izplača oseba, ki ni plačnik davka (npr. izplačevalec je pravna oseba s sedežem izven Slovenije), akontacijo dohodnine od dohodka iz zaposlitve ugotovi davčni organ na podlagi napovedi davčnega zavezanca.

Rezidenti Slovenije morajo v skladu z določbo 252. člena ZDavP-1 oddati tudi letno napoved za odmero dohodnine, v katero kot zavezanci za dohodnino od svetovnega dohodka poleg dohodkov, ki imajo vir v Sloveniji, vpišejo tudi vse dohodke, ki imajo vir izven Slovenije, upoštevaje določbe mednarodnih pogodb o izogibanju dvojnega obdavčevanja. Po določbi 127. člena ZDoh-1 lahko rezident od dohodnine, odmerjene po tem zakonu, odšteje znesek ustreznega dela dohodnine, ki jo je plačal od dohodkov iz virov izven Slovenije, vključenih v njegovo osnovo za dohodnino.

V zvezi z vprašanjem, ki zadeva 20. člen Konvencije med Republiko Slovenijo in Republiko Avstrijo o izogibanju dvojnega obdavčevanja v zvezi z davki na dohodek in premoženje (Uradni list RS – MP, št. 4/1998; v nadaljevanju: konvencija) – obdavčitev dohodkov profesorjev in raziskovalcev, pojasnjujemo, da ta člen v dvostranske konvencije vključuje države, ki želijo zagotoviti posebno davčno obravnavo dohodkov profesorjev in raziskovalcev za spodbujanje mednarodnega sodelovanja na znanstvenem področju. Z vključitvijo tega člena v konvencijo se profesorjem in raziskovalcem, rezidentom ene države pogodbenice, dovoli oprostitve obdavčitve v drugi državi pogodbenici za dohodke, ki jih dosežejo s poučevanjem ali opravljanjem raziskovalne dejavnosti v tej drugi državi.

Do ugodnosti po 20. členu konvencije, to je do časovnega limita, v katerem je profesor ali raziskovalec upravičen do ugodnosti tega člena (oprostitve), so upravičene samo tiste osebe, ki dejavnost poučevanja ali raziskovanja opravljajo v skladu s pogoji, navedenimi v tem členu. V nasprotnem primeru je dohodek obdavčen v skladu z ustreznim členom konvencije (npr. 15. člen, če je to dohodek iz zaposlitve, ali 14. člen, če je to opravljanje samostojne dejavnosti). Iz 20. člena konvencije tudi izhaja: ta ne preprečuje, da se takšni dohodki obdavčijo v državi rezidentstva profesorja ali raziskovalca.

20. člen konvencije, sklenjene z Republiko Avstrijo, vsebuje neko posebnost v primerjavi z navedenim. V dveh letih, odkar je fizična oseba prvič prispela v državo pogodbenico in postala njen rezident, da bi poučevala, predavala ali opravljala raziskovalno delo na univerzi, kolidžu ali drugi šoli ali katerikoli priznani izobraževalni ali raziskovalni ustanovi te države pogodbenice, in je bila takrat ali pa tik predtem rezident druge države pogodbenice, se prihodki takšne osebe v zvezi s takšnim poučevanjem, predavanji ali raziskovalnim delom ne obdavčijo v prvi omenjeni državi (v Avstriji).

Upoštevajoč navedeno posebnost, Avstrija oprosti plačila davka od omenjenih dohodkov profesorja oziroma raziskovalca pod dodatnim pogojem, da ta postane tudi njen rezident zaradi poučevanja, predavanja ali opravljanja raziskovalnega dela v Avstriji.

Iz navedenega je mogoče skleniti: če takšen posameznik postane rezident Avstrije, Slovenija ni več država njegovega rezidentstva, temveč le država vira. Posledica tega je, da ta fizična oseba ni zavezana za plačilo dohodnine od svetovnega dohodka, to je od vseh dohodkov z virom v Sloveniji in izven nje, temveč le od dohodkov, ki imajo vir v Sloveniji. V nasprotnem primeru, če se posameznik slovenski državljan kljub navedenemu odloči obdržati status rezidenta Slovenije, ni upravičen do oprostitve plačila davka v Avstriji v dveh letih od prvega prihoda v to državo.